

Masarykova univerzita

Filozofická fakulta - Ústav hudební vědy

Teorie interaktivních médií

Jakub Mikuláš – 375 750

Cypherpunkeri

Stav diskuze a prostředků digitální kryptografie

2011

Obsah

Resumé.....	3
Úvod.....	4
Stručné dějiny kryptografie a kryptoanalýzy.....	5
Klasická kryptografie.....	5
Moderní kryptografie.....	5
Cypherpunteři.....	7
Současný cypherpunk.....	10
Cypherpunteři v kyberprostoru.....	10
Tor.....	11
Uvnitř Tor sítě.....	11
Co přinesl cypherpunk?.....	14
Budoucnost cypherpunku?.....	14
Bibliografie.....	15

Resumé

Práce sleduje vývoj prostředků na ochranu soukromí od kryptografie klasické po moderní. Vysvětluje vznik hnutí *cyberpunk*. Odpovídá na otázky „Proč se o cyberpunk/kryptografii zajímat?“, „Jaká témata cyberpunkerů řešili a jaká řešení našli?“ nebo „Potřebujeme cyberpunkery i dnes?“.

This paper pursues development of means to protect privacy from classical to modern cryptography. It explains the emergence of movement *cyberpunk*. Paper also tries to answer the question like "Why should we care about cyberpunk/cryptography?", "What topics cyberpunks solve and what solutions they found?" or "Do we need cyberpunks today?".

Úvod

Milan Kundera ve své knize *Nesmrtelnost* připomíná, že v křesťanském desateru neexistuje přikázání „Nezalžeš!“. Je to velmi zvláštní poznatek, že křesťan *nemá* povinnost říkat pravdu. Ale je vcelku logický, pokud Bůh stejně všechno ví – a ostatní lidé *nemají právo* se na nic ptát. Museli by se nejdříve zeptat, aby mohli požadovat pravdu. Kundera dále tuto myšlenku rozpracovává na moderní žurnalismus, ale mě spíše zaujala skutečnost, že lidská společnost nikdy nebyla *založena na nutnosti* říkat pravdu – vynechme prosím dystopické, utopické a totalitní systémy. A pokud společnost nemá nárok na pravdu, vzniká soukromí – tedy *možnost mít tajemství* a *možnost sdělit tajemství* (jen komu uznám za vhodné).

Ochrana soukromí je v nás však mnohem hlouběji než křesťanská nauka. Snad proto odedávna vznikaly technologie, které nás měly chránit pouze fyzicky, ale později sloužily i jako ochrana našeho soukromí a našich tajemství. Skryše, dveře, zámky, sejfy a šifry – tyto a další technologie nás posunuly až k deklaraci práva na soukromí jako základního lidského práva¹.

Druhá půlka 20. století přichází s digitálními médii, která nás nutí přehodnotit dosavadní způsoby zajištění a ochrany soukromí. V této práci bych chtěl alespoň z části prozkoumat diskuze o soukromí a jejich aplikace ve věku výpočetní technologie.

¹ Listina základních práv a svobod: Článek 7 : (1) Nedotknutelnost osoby a jejího soukromí je zaručena.

Stručné dějiny kryptografie a kryptoanalýzy

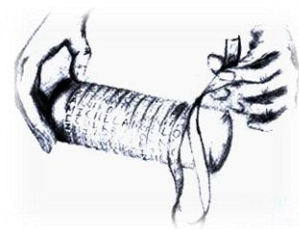
Jak jsem naznačil v úvodu, historie kryptografie zasahuje hluboko do minulosti, až někam do doby mezi 50 a 100 tisíci lety před naším letopočtem, kdy vzniklo abstraktní myšlení², které nám umožnilo uvažovat o *vlastnictví*. Něco co je jen vaše – jméno (které určuje váš vztah ke světu), myšlenka, předmět. Z vlastnictví vychází *soukromí*, tedy možnost jedince nebo skupiny selektivně odhalovat určitá vlastnictví – říct někomu své jméno, podělit se o nápad. Ve chvíli, kdy je tato úvaha možná, přichází čas pro další otázku – jak si své soukromí chránit? Jsou doloženy vaky a měchy pro ochranu osobního vlastnictví. Dalším důkazem jsou hroby a pohřebiště s osobními věcmi, které si zemřelí brali i do posmrtného života³. S domestikací (*okolo roku 10 000 př.n.l.*) vznikají ohrady, dveře a skryše⁴. Později přicházejí zámky, sejfy a bezpečnostní systémy. A kryptografie je pouze rozšíření snah o ochranu soukromí.

Kryptografii jde v zásadě rozdělit na kryptografii klasickou a moderní. Ještě do roku 1949 jsme mohli mluvit o kryptografii klasické – tedy založené na čistě mechanickém principu. Moderní kryptografie pracuje s digitálními daty a bez použití výpočetních strojů je práce s ní téměř nereálná. Klasická kryptografie sahá několik tisíc let do minulosti – použití šifer v Mezopotánii a Egyptě není do dnes příliš jasné, ale od dob Řecka a Říma se můžeme skutečně bavit o kryptografii.

Klasická kryptografie

Historie šifer je od počátku silně provázaná s armádou. Šifry používali Spartáné⁵, aby jimi předávali rozkazy a válečné zprávy. Jednalo se o jednoduchou transpozici šifru, kdy se papír omotaný kolem válečku popsal a po jeho rozložení zůstala pouze řada náhodně

vypadajících znaků. Dalším známým příkladem je klasická Caesarova šifra⁶, která je snadno použitelná (i prolomitelná), ale občas se používá dodnes – jde o posun písmene v abecedě, takže z A je B, z B je C atd. Další zájem o kryptografii přichází v 19. století. Není náhoda, že ze stejné doby pochází i Baggageho *Difference Engine*. Kryptografii se dostává jak systematického zájmu ze strany matematiků tak i pozornosti širší veřejnosti - o kryptografii píše například i Edgar Allan Poe ve své povídce Zlatý brouk⁷ z roku 1843 (Kryptografie zde hraje klíčovou roli pro rozluštění případu).

Větší zvrat nastává s příchodem druhé světové války. V této době již existovaly mnohé elektromechanické šifrovací systémy, avšak pozornost se věnovala především rozluštění Enigmy, která se používala již od 20. let 20. století. Právě její prolomení a praktické dopady práce kryptoanalytiků v Polsku a britském Bletchley Parku ukázaly na důležitost dobrého šifrování v armádě – nebo alespoň dobré kryptoanalýzy. Během války se toto potvrdilo ještě například v bitvě o Midway, kde prolomení japonské šifry⁸ znamenalo rozdíl mezi výhrou nebo porážkou.

Moderní kryptografie

Od druhé světové války byly na tvorbu šifer (*především v USA*) vydávány obrovské sumy vládních peněz⁹. Do kryptografie investuje především námořnictvo a tajná služba. V roce 1949 vzniká útvar AFSA (*Armed Forces*

2 Modern human behaviour. In Wikipedia : the free encyclopedia [online]. St. Petersburg (Florida) : Wikipedia Foundation, [cit. 2011-06-26]. Dostupné z WWW: <http://en.wikipedia.org/wiki/Modern_human_behaviour>.

3 ELIADE, Marcea. Dějiny náboženského myšlení : Od doby kamenné po eleusinská mystéria. 3. opr. vyd. Praha : OIKOYMENH, 2008. 518 s.

4 ELIADE, Dějiny náboženského myšlení

5 YOUNG, Gary De. Dr. Gary De Young [online]. X [cit. 2011-06-19]. Spartan Scytale. Dostupné z WWW: <<http://courses.gdeyoung.com/pages.php?cdx=168>>.

6 Caesar cipher. In Wikipedia : the free encyclopedia [online]. St. Petersburg (Florida) : Wikipedia Foundation, [cit. 2011-06-19]. Dostupné z WWW: <http://en.wikipedia.org/wiki/Caesar_cipher>.

7 POE, Edgar Allan. Zlatý brouk. Praha : Argo, 2010. 108 s.

8 Cipher Machines [online]. 2006 [cit. 2011-06-14]. Japanese Purple Cipher. Dostupné z WWW: <<http://ciphermachines.com/ciphermachines/purple.html>>.

9 History of cryptography. In Wikipedia : the free encyclopedia [online]. St. Petersburg (Florida) : Wikipedia Foundation, [cit. 2011-06-20]. Dostupné z WWW: <http://en.wikipedia.org/wiki/History_of_cryptography>.

Security Agency), předchůdce dnešní National Security Agency (NSA), založené v roce 1952. V roce 1949 se však stala ještě jedna důležitá věc – vyšla kniha *Communication Theory of Secrecy Systems*¹⁰. Claude Shannon¹¹ – „otec informačních technologií“ pracoval během Druhé světové války na projektech spojených s kryptografií a binární logikou. Jeho návrh řešení problémů booleanovy logiky v binárních systémech se stal základem pro práci pozdějších matematiků. Jeho práce je považována za počátek moderní kryptografie. Shannon navrhuje využití informačních technologií¹² pro lepší šifrování. Jeho výsledky velmi zaujaly AFSA – a tak se počítalo s tím, že (digitální) šifrování bude primárně armádní záležitostí. A skutečně tomu tak bylo – nejpokročilejší šifrování měla americká NSA a britská GCHQ (Government Communications Headquarters).

Polovina 70. let však přinesla změnu, kterou pocítujeme až dodnes. Nejdříve v roce 1976 vznikl Data Encryption Standard¹³ – veřejná šifra vyvinutá IBM a propagovaná vládou a Národním institutem standardů a technologie. Bohužel se nikdy ve velkém neuchytila¹⁴, částečně také ze strachu z backdooru¹⁵,

kteřý by do ní teoreticky mohla umístit NSA, aby měla přístup k zašifrovaným datům. Důležité bylo, že sama vláda prosazovala standardizovanou šifru pro privátní sektor. Sama vláda chtěla, aby si občané alespoň nějak svá data (jako firemní tajemství atd.) šifrovali.

Druhým, mnohem důležitějším, zvratem byl vynález asymetrické (*public key*) kryptografie. Whitfield Diffie a Martin Hellman¹⁶ přišli se systémem veřejného a soukromého (asymetrického) klíče, který zaručoval bezpečnou komunikaci i když byl komunikační kanál celou dobu konverzace odposloucháván. Co bylo však důležitější, tento systém nevyvinula žádná vládní organizace¹⁷, ale lidé z civilního/akademického sektoru. S příchodem RSA¹⁸ (*aplikace asymetrické kryptografie*) v roce 1978 měla veřejnost v ruce velmi silný nástroj pro ochranu soukromí. Dokonce tak silný, že jej nedokázaly prolomit ani vládní organizace. Což se samozřejmě vládě nelíbilo, uvalila tedy embargo na vývoz šifrovacích algoritmů delších než 40bitů (*což už v roce 1978 byla slabá šifra*). Zákaz trval v podstatě až do roku 2000.

V tomto okamžiku je důležité si uvědomit, že v jednu dobu existovaly dva velmi protichůdné názory na použití kryptografie v civilním sektoru: na jedné straně vláda, která by ráda zamezila tomu, aby si kdokoliv mohl cokoli zašifrovat tak, aby k tomu žádná vládní organizace neměla *teoretický* přístup. Na druhé straně je nově vznikající skupina, která by ráda měla kontrolu nad svým digitálním soukromím. Z druhé skupiny vznikne jakýsi odboj-hnutí:

Cypherpunk

10 SHANNON, Claude. *Communication Theory of Secrecy Systems*. New Jersey : Bell Labs, 1949. 60 s.

11 Claude Shannon. In Wikipedia : the free encyclopedia [online]. St. Petersburg (Florida) : Wikipedia Foundation, [cit. 2011-06-20]. Dostupné z WWW: <http://en.wikipedia.org/wiki/Claude_Shannon>.

12 Je v tomto ohledu důležité si uvědomit v jaké fázi vývoje byly informační systémy v roce 1949

13 SMID, Miles; BRANSTAD, Dennis. *The Data Encryption Standard : Past and Future*. Proceedings of the IEEE. 1988, s. 43-65.

14 Používala se pouze asi do poloviny 80. let

15 Nedokumentovaná cesta, jak napadnout systém. V případě DES byl problém v *podezřelých* code blocích

16 Oba byli součástí hackerské komunity na MIT v 60. letech

17 I když Bobby Inman (bývalý ředitel NSA) oznámil, že NSA měla Public Key již v roce 1966 (viz. *The Cyphernomicon* níže)

18 *Algoritmy.net* [online]. 2011 [cit. 2011-06-29]. *Algoritmus RSA*. Dostupné z WWW: <<http://www.algoritmy.net/article/4033/RSA>>.

Cypherpungeři

Cypherpungeři byli většinou technicky znalí uživatelé, kteří měli aktivní vztah k matematice a výpočetním technologiím. Možnost aktivně participovat v boji proti *policejnímu státu*, jak jej ukazuje Orwell, pro ně byla revoluční myšlenkou. Studená válka nevypadala, že by měla skončit a s trochou fantazie se mohla přirovnat k *Udržovací válce*. Právě tito lidé a právě v takové době *zničehonic* disponovali nástroji, které jim dovolovaly obranu proti všemožným vládním aktivitám zaměřeným proti jejich soukromí.

I zákony proti kryptografii sahají pouze tak daleko, kam státní hranice a násilí.
Eric Hughes – Cypherpunk's manifesto¹⁹

Historii, důležité postavy a souboje cypherpungeřů a vlády popisuje Steven Levy v knize *Crypto: How the Code Rebels Beat the Government Saving Privacy in the Digital Age*²⁰. Bylo to období skutečné války mezi cypherpunkery a NSA. NSA chránila monopol na kvalitní kryptografii a národní zájmy – cypherpungeři bojovali spíše za ideály, než za nějaké konkrétní (*revoluční*) myšlenky. Mnoho prominentních cypherpungeřů skončilo ve vězení²¹. Cypherpungeři nikdy nebyli nijak organizovaní a jejich názorové spektrum zasahovalo od krajní levice přes krajní pravici až po anarchismus²². Cypherpunkery ze začátku spojoval především zájem o *civilní kryptografii*, public key a možnosti nasazení kryptografie v reálném životě. Další témata přišla až na konci 80. let a začátku 90. Základní sdílená ideologie cypherpungeřů byla postavena na knihách jako Orwellův 1984, The

Shockwave Rider, True Names²³, Ender's Game, Snowcrash, The Cryptonomicon nebo The Puzzle Palace. A samozřejmě odborná literatura o kryptografii a matematice a velké množství čistě cyberpunkových textů.

Avšak na důležitosti cypherpungeři skutečně získali až v roce 1992. Vznikl totiž *Cypherpunk mailing list*. Mailing list²⁴, který svými tématy o několik let předběhl dobu. Vznikl v San Franciscu z iniciativy Erica Hughese²⁵, Timothy C. Maye²⁶ a Johna Gilmora²⁷. Všichni 3 byli finálně zajištěni a úspěšní ve svých oborech. Založili si malý *diskuzní kroužek*, který se scházel jednou měsíčně v kanceláři Johna Gilmora. Z těchto mítinků pochází i označení *Cypherpunk*²⁸, který vymyslel Jude Milhon²⁹. Brzy po prvním setkání vznikl Mailing list. Diskuze cypherpungeřů se stále točily kolem posledního vývoje v oblasti techniky, tím se nelišily od jiných technicky zaměřených mailing listů, rozdíl byl v přítomnosti diskuze o ochraně soukromí v digitální době, o nebezpečí policejního státu a o změnách, které mohou přijít. Příspěvatelé mailing listu³⁰ byli především odborníci, od čehož se odvíjela i úroveň diskuze.

23 Ačkoliv jsou na kvalitu Vingeho povídky různé názory, na cyberpunkery zapůsobila velmi podmanivě. Což lze doložit na častém odkazování k textu v cyberpunkových textech. To, že si musíme chránit naše Právě jméno je to, co cyberpunkery velmi vystihuje.

24 Mimochodem: dodnes funkční. Je to jeden z nejdéle funkčních mailing listů - cyberpunks@al-qaeda.net mailing list původně vznikl pod doménou toad.com – ano, web Johna Gilmora

25 Matematik z Berkeley a autor A cyberpunk's manifesto

26 Matematik, výzkumník Intelu, autor The Cyphermoniconu, The crypto anarchist's manifesto a True Nymy and Crypto Anarchy. Výčet jeho důležitých textů by však byl mnohem delší.

27 Zakladatel Electronic Frontier Foundation, výzkumník u Sun Microsystems a známý aktivista.

28 Název je odvozen od populárního žánru: cyberpunk.

29 V hackerské komunitě známý také jako *St. Jude*. Editor časopisu Mondo 2000 (který zakládal)

30 <http://www.cyberspace.org/adam/cp-stats.txt> - seznam příspěvatelů mailing listu (nepodařilo se mi přímo zjistit data záznamu). Seznam obsahuje mnoho zajímavých jmen – Bruce Schneier, David Wagner, Adam Shostack, Steven Bellovin a

19 HUGHES, Eric. Activism.net [online]. 1993 [cit. 2011-05-29]. A Cyberpunk's Manifesto. Dostupné z WWW: <<http://www.activism.net/cyberpunk/manifesto.html>>.

20 LEVY, Steven. Crypto : How the Code Rebels Beat the Government Saving Privacy in the Digital Age. [s.l.] : Penguin, 2002. 368 s. ISBN 978-0140244328.

21 Například Jim Bell (*autor Assassination politics*) je v něm dodnes

22 Viz. Crypto-anarchismus jako ideologie postavená na kryptografii.

Jak poznamenal Will Rodger:

„Byla to směs revoluční politiky a pokročilé matematiky“
– Will Rodger³¹

Mezi *archaickými* cypherpunkery existovaly v podstatě 2 možnosti, jak bude vypadat budoucnost³²:

1. Stát pomocí digitálních technologií a neustálého sledování zničí osobní svobodu a soukromí.
2. Nebo stát bude zničen (nebo alespoň minimalizován) za pomoci digitálních technologií jako kryptografie.

Ale témata se dotýkala i využití a zneužití technologií nebo úloha techniky pro běžného člověka. Nekompletní archiv mailing listu je stále k dohledání³³. Dodnes obsahuje zajímavé podněty. Zajímavý je i pohled na počet odběratelů, který už v roce 1994 dosáhl 700 lidí a v roce 1997 (vrchol) až 2000 čtenářů. Pokud uvážíme, jaká byla penetrace internetovým připojením mezi obyvatelstvem (až od roku 1997 se jednalo o 11% populace 1. světa)³⁴ a odbornost diskuze, jsou to čísla ukazující na opravdový zájem o tuto tematiku.

Kolem cypherpunku vzniklo několik velmi důležitých textů: předně *The*

*Cyphernomicon*³⁵ – cypherpunkerský FAQ z roku 1994 o cypherpunku, cryptoanarchii a soukromí. Je to velmi obsáhlý a místy nepřehledný³⁶ dokument, který dává i po více než 15 letech možnost lépe se vcítit do jejich uvažování, kdy nikdo s nikým v podstatě nesouhlasí³⁷, ale všichni vědí, že přece jen sdílí určité ideály. Vcelku trefně poukazuje na cypherpunkery jako skupinu *počítačových punkerů*. The *Cyphernomicon* dále vysvětluje motivace pro vznik mailing listu atd. Obsahuje také rady ohledně kryptografie a etikety mailing listu.

A Cypherpunk's Manifesto také přináší několik zajímavých názorů:

Soukromí v otevřené společnosti vyžaduje kryptografii. Pokud něco řeknu, chci, aby to slyšeli jen ti, jimž je to určeno.
Eric Hughes – *Cypherpunk's manifesto*

Cypherpunkeři skutečně dlouhou dobu věřili v rychlé vítězství *individuálního* nad *státním*. Podporovalo je v tom zjištění, že public-key je největší vynález v oblasti kryptografie od renesance. A vznik PGP na počátku 90. let, který měl přiblížit kryptografii masám, je dále podporoval v jejich snažení. Stejně tak se často ve

s svých textech oháněli až *romantickými* představami o korporacích, policejních státech apod. Z cypherpunku lze často cítit aktivistická rétorika 90. let. Naštěstí se nedrží jen té, ale posunují diskuzi konstruktivnějším směrem.

samozejmě i Julian Assange. Na listu lze najít i několik českých (ne však příliš důležitých) jmen.

31 RODGER, Will. SecurityFocus [online]. 2001 [cit. 2011-06-21]. R.I.P. Cypherpunks. Dostupné z WWW: <<http://www.securityfocus.com/news/294>>.

32 MANNE, Robert. Cryptome [online]. 2011 [cit. 2011-06-14]. The Cypherpunk Revolutionary Julian Assange. Dostupné z WWW: <<http://cryptome.org/0003/assange-manne.htm>>.

33 Mailing list ARChives [online]. 2001 [cit. 2011-06-21]. Dostupné z WWW: <<http://marc.info/?l=cypherpunks>>.

34 Internet users per 100 inhabitants 1997-2007 ITU.png. In Wikipedia : the free encyclopedia [online]. St. Petersburg (Florida) : Wikipedia Foundation, [cit. 2011-06-29]. Dostupné z WWW: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Internet_users_per_100_inhabitants_1997-2007_ITU.png>.

35 MIT Project on Mathematics and Computation [online]. 1994 [cit. 2011-06-10]. The *Cyphernomicon*. Dostupné z WWW: <<http://groups.csail.mit.edu/mac/classes/6.805/articles/crypto/cypherpunks/cyphernomicon/CP-FAQ>>.

36 Přece jen, je to *cypherpunkový* text

37 Mailing obsahoval z nemalé části i osobní útoky, hádky apod. – nutno říct, že si ale stejně udržovaly určitou úroveň

Cypherpunkeři píší kód. Víme, že někdo musí psát software na ochranu soukromí.

A nebudeme mít soukromí, dokud to nebudeme dělat všichni, a proto ho budeme psát.

Eric Hughes - Cypherpunk's manifesto

„Cypherpunks write code“ se stalo jakýmsi heslem cypherpunkerů. Další důležitý text vycházející z cypherpunkerské ideologie je *Assassination politics*³⁸. Assassination politics Jima Bella je zajímavý myšlenkový experiment, který počítá se vznikem anonymního³⁹ *Dead Poolu*⁴⁰, který nám v konečném důsledku má přinést otevřenou společnost, minimální stát apod. Zajímavostí je, že vznikl také *pornofilm*, který vyšel v malém nákladu a pro cypherpunkery – *Cryptic seduction*⁴¹. Podle popisu je rozdíl mezi klasickým porno filmem a *krypto* porno filmem například v několika odkazech k *backdoorům*⁴².

Důležitým bodem byl také článek *Crypto Rebels*⁴³ v tehdy začínajícím časopisu Wired – který cypherpunkerům přinesl větší podporu veřejnosti. Je to obsáhlý článek osvětlující důvody a způsob jejich vzniku. Obsahuje také vyjádření NSA k cypherpunkerům, informace o zatčení Johna Gillmora nebo zamyšlení nad budoucností cypherpunkerů v době přicházejících mobilních telefonů.

38 BELL, Jim. Outpost of Freedom [online]. 1997 [cit. 2011-06-14]. Assassination Politics. Dostupné z WWW: <<http://www.outpost-of-freedom.com/jimbella.htm>>.

39 S použitím anonymních platebních metod, aby nebylo možno vystopovat účastníky

40 Seznam lidí, u kterých „tipujete“ kdy zemřou. Správné uhádnutí se rovná výhře.

41 Mail-archive.com [online]. 2000 [cit. 2011-05-30]. CRYPTIC SEDUCTION -- CYPHERPUNK SPECIAL. Dostupné z WWW: <<http://www.mail-archive.com/cypherpunks@algebra.com/msg04068.html>>.

42 ORLOWSKI, Andrew. The Register [online]. 2002 [cit. 2011-05-30]. Alice, Bob and Eve too. Dostupné z WWW: <http://www.theregister.co.uk/2002/03/16/alice_bob_and_eve/>.

43 LEVY, Steven. Crypto Rebels. Wired 1.02. 1993, 1, 2. Dostupný také z WWW: <http://www.wired.com/wired/archive/1.02/crypto.rebels_pr.html>.

Současný cypherpunk

Cypherpunk nezanikl. Mailing list je stále aktivní a vzhledem k tomu, jaká je základna jeho přispěvatelů a fakt, že je moderovaný, udržuje si určitou úroveň. Od konce 90. let se termín přestal používat, ale jejich myšlenky přetrvaly. Objevovaly se nové projekty, koncepty a postupy při využívání kryptografie⁴⁴. Co se primárně změnilo?

1. Rozšířenost internetu (trochu paradoxně) vedla k tomu, že nemůže vzniknout centralizovaná diskuze o kryptografii:
 - a. buď bude skupina příliš malá, než aby měla nějaký hmatatelný efekt na globální diskuzi nebo snad i smýšlení.
 - b. nebo je tak velká, že se diskuze rozpadá a ztrácí koncentraci na jedno (i když rozsáhlé) téma.
2. Téma šifrování *mimo-internet* se přesunulo do pozadí⁴⁵. Může za to především kvalita dnes dostupných nástrojů pro šifrování⁴⁶. Například svobodný software TrueCrypt je při správném použití v dnešní době neprolomitelný (neexistuje ani teoretická možnost prolomitelnosti šifry AES – navíc TrueCrypt umožňuje kombinovat více vrstev obrany)
3. Diskuze se také přenesla od *policejního státu*, který občany fyzicky kontroluje v jejich domech apod. k *policejnímu/korporátnímu kyberprostoru* – každý pokus o monitorování internetu přináší protesty a petice⁴⁷.
4. Poslední změnou je zjednodušení a zlevnění kryptografie. Jestliže v 90. letech byla kryptografie doménou armády, tajných služeb, matematiků a počítačových odborníků – dnes

je šifrování přístupné i pro méně zasvěcené. A právě toto byl jeden z cílů cypherpunků – vytrhnout kryptografii vládě a dát ji uživatelům, aby se mohli bránit před kontrolou, opresemi nebo nátlakem. Kryptografie může být dnes velmi levná - pokročilý software jako TrueCrypt⁴⁸ je zdarma. Další šifrovací software je zdarma dostupný například pro OS Linux, který je také zdarma. I cena potřebného hardwaru klesla. Pro rychlou a bezpečnou práci se zašifrovanými soubory stačí i podprůměrný hardware. To samé platí i pro software, který nás má chránit na internetu – např. Vidalia⁴⁹ (*Tor + Privoxy + Firefox*) nebo I2P⁵⁰.

Cypherpunkeři v kyberprostoru
Prvně je nutné si uvědomit, *před kým* se vlastně máme v kyberprostoru bránit šifrováním. (1) Vlády, které cenzurují přístup k internetu⁵¹. Každou chvíli se objeví návrh na sledování uživatelů, omezení přístupu k *nebezpečným* webům. Ať už se tak děje kvůli válce proti terorismu, pedofilům nebo jen kvůli zdanění internetových kasin (*to se netýká jen ČR, podobné návrhy zaznívají i v USA, UK, Německu* atd.) (2) Bezpečnostní složky, které chtějí vědět, co děláte.

44 Zajímavý je například Assangeho systém Marutukku - Rubberhose (file system). In Wikipedia : the free encyclopedia [online]. St. Petersburg (Florida) : Wikipedia Foundation, [cit. 2011-06-15]. Dostupné z WWW: <[http://en.wikipedia.org/wiki/Rubberhose_\(file_system\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Rubberhose_(file_system))>.

45 Nemyslím šifrování v *meatspace*, ale šifrování pevných disků apod. zařízení, která nejsou online

46 Za mnohými z nich stojí právě cypherpunkeři

47 Jak se mimochodem nedávno stalo i v ČR

48 TrueCrypt [online]. 2011 [cit. 2011-06-10]. TrueCrypt. Dostupné z WWW: <<http://www.truecrypt.org/>>.

49 Tor Project [online]. 2011 [cit. 2011-06-09]. Vidalia. Dostupné z WWW: <<https://www.torproject.org/projects/vidalia.html.en>>.

50 I2P [online]. 2011 [cit. 2011-06-10]. I2P Anonymous Network. Dostupné z WWW: <<http://www.i2p2.de/>>.

51 Internet censorship by country. In Wikipedia : the free encyclopedia [online]. St. Petersburg (Florida) : Wikipedia Foundation, [cit. 2011-06-21]. Dostupné z WWW: <http://en.wikipedia.org/wiki/Internet_censorship_by_country>.

Pokud vážně chceš posílat všechny své zprávy nezašifrované a skrz veřejné kanály, dobře. Ale nestěžuj si prosím, až zjistíš, že já (nebo kdokoliv jiný) si je čteme.
- MrKite⁵²

Mezi cypherpunkery platí, že pokud je komunikace nazašifrovaná, někdo cizí ji čte. Je to čistý racionální předpoklad, který počítá s tím, že čist nezašifrovanou komunikaci je velmi jednoduché (což skutečně je). A právě vlády mají zdroje monitorovat i velké objemy komunikace. Nebo si rovnou mohou zajistit přístup k vašim online službám⁵³. Samozřejmě to platí analogicky i pro nebezpečí v podobě *black hat* hackerů, malwarů apod.

Jak se tedy dnes aplikují cypherpunkerské postupy? Co hmatatelného nám poskytl cypherpunk? Předně vznikly projekty jako TrueCrypt nebo Tor.

Tor

Tor⁵⁴ je anonymní síť založená na technologii Onion Routingu⁵⁵. Její důležitost spočívá především

- v (relativně) nízké odezvě, díky čemuž se dá použít i k anonymnímu používání aplikací
- ve schopnosti spolupracovat v podstatě se všemi aplikacemi na všech důležitých operačních systémech
- v jednoduchém a rychlém nastavení. Doslova během několika minut můžete obejít vládní cenzuru nebo pomoci jiným uživatelům obejít cenzuru
- v ceně – je zdarma.

52 Tachyon [online]. 2006 [cit. 2011-06-26]. [cspace-users] Re: Cspace. Dostupné z WWW: <<http://lists.tachyon.in/pipermail/cspace-users/2006-August/001128.html>>.

53 ICAZA, Miguel de. Miguel de Icaza [online]. 2011 [cit. 2011-06-23]. Dropbox Lack of Security. Dostupné z WWW: <<http://tirania.org/blog/archive/2011/Apr-19.html>>.

54 Tor Project [online]. 2011 [cit. 2011-06-09]. Dostupné z WWW: <<https://www.torproject.org/>>.

55 Onion routing. In Wikipedia : the free encyclopedia [online]. St. Petersburg (Florida) : Wikipedia Foundation, [cit. 2011-06-28]. Dostupné z WWW: <http://en.wikipedia.org/wiki/Onion_routing>.

Tor dovoluje komunikaci jak pouze v rámci Tor sítě (chová se v tomto ohledu jako darknet⁵⁶), ale i anonymní komunikaci na klasickém internetu.

Uvnitř Tor sítě

V Tor síti se nacházejí tzv. *Hidden services*, což jsou technicky vzato klasické webové servery, pouze s přidanou vrstvou anonymity. Komunikace sama v rámci Tor sítě je anonymnější a teoreticky nelze sledovat⁵⁷.

Nabídka takových služeb je vcelku široká. Knihovny, nabízející knihy od klasických až po návody na sestavení výbušnin. Diskuzní fóra a stránky aktivistů, kteří mají strach z perzekuce. Občas lze najít i diskuzní fóra disidentských skupin. Odbornější technické diskuze nejsou přístupné bez *pozvánky* – obvykle pozvánka znamená URL⁵⁸ adresa. Vnitřní Tor síť je totiž v podstatě čistý hypertext, kdy se bez odkazu k dalšímu zdroji nikam nedostanete⁵⁹. Při prvním příchodu na Tor vidíte jen stránky, které se implicitně zviditelňují⁶⁰. Takže získávání informací dostává, paradoxně k tomu, že je to anonymní síť, více *lidský* rozměr, kdy se často musíte zeptat *někoho* a ne *mechanického* vyhledávače. Vnitřní Tor síť je tedy výborným místem pro různé niche-skupiny, které si nepřejí být rušeny a pro které je anonymita jen další plus. O jaké skupiny se jedná? Často to jsou pedofilové a jejich uzavřené komunity. Dále určité množství webů v neevropských jazycích – což zahrnuje informační body několika teroristických organizací⁶¹, politické aktivisty a fóra s neznámým

56 Zvenčí nepřístupná síť

57 Existují pouze modely sledování založené na statistických modelech sledování provozu a jeho rozložení. Stále se zkoumají.

58 Vzhledem k tvaru odkazů v Tor síti (např. The Hidden Wiki - <http://kpvz7ki2v5agwt35.onion>) je nepravděpodobné, že by někdo zvenčí náhodně objevil funkční web.

59 Existovaly pokusy zavést vyhledávací engine v Onionlandu (označení pro darknetovou složku Tor sítě), ale ty vždy zkrachovaly a k dnešnímu dni nefunguje ani jeden.

60 Na rozdíl od internetu, kde nejdou vidět ty weby, které se skrývají. Stránky, které se propagují, jsou často s pornografickým obsahem, proto mnoho lidí po příchodu do Onionlandu nabývá dojem, že Tor je jen síť pro sdílení (pedofilní) pornografie

61 Na Tor fóru talk.masked se nějakou dobu diskutovalo o pravosti těchto webů – samozřejmě se ukázalo, že je nemožné to potvrdit nebo vyvrátit

obsahem. V Onionlandu mají zastoupení také 2 české projekty: PirateLeaks.cz⁶² a KinderPorno.cz⁶³.

Podle několika zdrojů, které provedly analýzu provozu na Toru, je však většina provozu směřována ven ze sítě do *normálního* internetu. Jde tedy vidět, že většině uživatelů stačí *normální* internet, jen ho chtějí používat anonymně. Lepší odhady by však vyžadovaly výzkum Tor a I2P sítě v takovém rozsahu, v jakém doposud nebyly provedeny.

62 <http://qyy2n2lqpc5l524q.onion:8080/>

63 <http://n4k727nqnwkvb4g6.onion/d/>

Everything you need to start the revolution!

Index

UPDATE: Looking for writers to make new articles and recipes, email havocnet1337@gmail.com

Explosives

Internet Hacking

Drugs

How to

- Thermite
- Thermate
- Molotov cocktail
- Smoke Grenade
- Cluster Bomb

- Choose a handgun
- Dispose a body

Hacking URL

- Electronic road signs
- Hot-wire a car

TorDir

The link list /AND PM SYSTEM/ of Tor

Home Add a Link Register

Now this site also provide a Private Messaging System with good privacy features including a "friends-only" whitelist method. You may register to get your inbox.

You may also contact us, if need, by PM to torDir with our PM system (you need to be registered to can send or receive PMs)

We're sorry for some issues lately on access this site, it was due to a clock malfunction causing SSL and Tor to fail. We'd been fixing it and believe it's alright now.

Username: Password:

Activism, Political and Revolutionary 6 links in this category

Business 11 links in this category

Gambling 3 links in this category

Libraries 6 links in this category

Security

Social File/happiness sharing

Adult 26 links in this category

Email, IM, Communications 8 links in this category

Hacking and Related 4 links in this category

Reference and Core sites 2 links in this category

Social

Русь Инфо

РУССКОЕ ИНФОРМАЦИОННОЕ АГЕНТСТВО

Explosives

Thermite

Materials:

Iron Oxide

Aluminium Powder

Size: 36 GB

Windows 95 Downloads

ff0fb6edf22
b0c4adc271

Hover!
hover.zip (5,929 KB)

Lemmings for Windows 95
winlemm.zip (1,175 KB)

Русские новости

Юрий Бударов: последний урок

Северное Братство и финансирование наших проектов. Часть 3

Сегодня около полудня на Комсомольском проспекте в Москве при выходе из автомобильной конторы застрелен бывший полковник Юрий Бударов. Ответ на вопрос, что это сделал на мой взгляд, лежит на поверхности: надо сам расстрелять Ольгу Кувшиной назвав киллером, либо то же самое сделали другие члены.

Судит опасения, что в адрес Бударова регулярны приказы убиты как в виде законной официальной или Чечни, так и в виде законов с угрозами расстрелять. Уже после убийства чеченский депутат Адам Демопович назвал стрелочника "бомжом". Конечно, можно предположить, что убийство нас-полковника - это казнь за хитрую политическая игра спецслужб, однако в данном случае можно утверждать полюбуйтесь провалом лично в не вышедшем. Наоборот, все гораздо проще и истина лежит на поверхности. Хотя и то, что официальная линия Чечни

Ресурсы Координационного Штаба говорят только на заключение Олега Сопратовича по всем основаниям в первых двух частях публикации. Это же дело. Но недостаточно для развития Успеха. Команда разработчиков проекта не имеет его одновременно разработать-профессионально-революцию самостоятельно, по сути без нас.

Без обретения новых сторонников и соратников, без обретения финансирования дальнейшее успешное развитие Сопратовича невозможно. Но если мы до нас не достучались, то наши дети учатся от рун жителями функциями. Именно нами А не того-то еще. Потому что вы, прочитав наши материалы, ЗНАИТЕ ТО ДАТЬ, но так и не пошли и не пошли и не пошли, против неоправданного сомнения, Сомнения, трусость и изолгание. Тем не менее, опыт предостерегает революцией показывать нам, что якобы актив и финансирование революционных организаций всегда или неминуемо таковы образом. Мы прощаемся действовать, так как мы знаем, что люди, готовые финансировать Русскую Революцию непременно появятся. Сначала это будет миллионный русский,

Комментарии: 4

Статьи

Комментарии: 16

Северное Братство

FUCK GOYIM AMERICA

ANTI GOYIM AMERICA ACTIVIST MARK ZUCKERBERG SPITS IN THE FACE OF GOYIM AMERICA (o)

Founder, anti-semitic PM - Posted by admin000000

FUCK SICK ANTISEMITIC HATE TRADITION

7 EYES

antilew goyim bigots, long time known for founding facebook mark zuckerberg is also proud to be awakened. Years of goyim battle has left him and family open to wounds of holocaust denial. Zuckerbergs fight in death of goyim awakens-against bigotry anti-

awakened when will you?

RESIDENTIAL HOUSE NIGGER JEW HATER OBAMA CONTINUES TO SHOW SUPPORT OF HATE IN GYIM AMERICA (o)

Obama (him) is the baddest ant in GOYIM AMERICA just loves attempting to destroy OUR heritage, OUR culture. There is no sign of restraint. AEM YOURSELF IN GOYIM AMERICA BECAUSE YOU KNOW ITS NOT SAFE. Never again is not just something you are told, it is a life.

ANONYMOUS IS LEGION

WE DO NOT FORGET * WE DO NOT TYPHINE

Return to Main Menu

page discussion edit history

The Hidden Wiki

Main Page

This is The Hidden Wiki - promoted edition.

Feel free to add all known onions to this wiki.

About this Wiki

News / History

Entries over 30 days old are moved to the Site News Archive.

- 20110516 - Built on the Marijuana page and created a Drugs portal.
- 20110425 - There's a whole series on Marijuana that needs filling in.
- 20110425 - Marketplace Reviews has been created for reviewing onion merchants.
- 20110422 - Email has been improved and is ready to scale up; please contribute your knowledge.

Comms

- ion@torpm - SiteOp - not checked very often
- OnionNet #hiddenwiki - IRC
- Talk:Main Page - Community notepad for discussion, questions, complaints and suggestions.
- RecentChanges - Discussion, questions, complaints and suggestions

Editor's picks

Bored? Pick a random page from the article index and replace one of the five slots with it.

- List of Anonymous Networks - Try these out and learn from them.
- Email - Share your tips on sending anonymous email.
- Needed Hidden Services - Ideas for hidden services which would benefit the Tor community.
- Security and Encryption FAQ - Excellent reading material on the subject
- Privacy through Prepaid Credit Cards - anonymous meatspace money transfer

Browsing / Mirroring

These links may be used to browse or mirror all the pages in this wiki:

- Special:AllPages -> Admin Dumps -> The Hidden Wiki Back up

Volunteer TODO

Bored? Here are five random things to help out with.

- Plunder other hidden service lists for links and place them here.

Contents [hide]

- About this Wiki
 - 1.1 News / History
 - 1.2 Comms
 - 1.3 Editor's picks
 - 1.4 Browsing / Mirroring
 - 1.5 Volunteer TODO
- Hidden Services - HTTP/HTTPS
 - 2.1 Introduction Points
 - 2.2 Tor Network
 - 2.3 Anonymous Marketplace
 - 2.3.1 Financial Services
 - 2.3.2 Commercial Services
 - 2.4 Hosting - Web / File / Image
 - 2.4.1 Webhost comparison
 - 2.5 Blogs
 - 2.6 Forums / Boards / Chans
 - 2.7 Email / Messaging
 - 2.8 Wikis
 - 2.9 Whistleblowing
 - 2.9.1 WikiLeaks
 - 2.10 H/PIA/N/IC
 - 2.11 Drugs
 - 2.11.1 Info
 - 2.11.2 Dealers
 - 2.12 Music
 - 2.13 Library - Ebooks
 - 2.14 Erotica
 - 2.15 Uncategorized
 - 2.16 Non-English
 - 2.16.1 Czech / Čeština
 - 2.16.2 Dutch / Nederlands
 - 2.16.3 Finnish / Suomi
 - 2.16.4 German / Deutsch
 - 2.16.5 Hebrew / Israel
 - 2.16.6 Italian / Italiano

Co přinesl cypherpunk?

Jak stručně zhodnotit uplynulých 20 let cypherpunku?

Cypherpunkerům se rozhodně povedlo, alespoň částečně, zvrátit tlak NSA (i jiných vládních agentur) o omezení kryptografických nástrojů dostupných pro veřejnost⁶⁴. Nezanedbatelný je také jejich přínos v ohledu ochrany soukromí na webu. Dalším podstatným důsledkem je tvorba ideového základu pro práce jako *Assasination politics* nebo *WikiLeaks*. Bez cypherpunkerů by nevznikla tato nová vlna digitálních revolucionářů, jako je Julian Assange.

Nesmíme zapomínat také na to, že heslo cypherpunkerů bylo: „*We write code*“ – a tak také činili. Cypherpunk nebyl pouze myšlenkovým experimentem nebo *kecacím pláckem*. Během let vzniklo mnoho projektů, od malých a zaměřených přímo na odbornou komunitu⁶⁵, až po velmi praktické projekty s obrovským dopadem. Kupříkladu PGP⁶⁶, Tor a v poslední době BitCoin⁶⁷.

64 Dnešní šifry nemají vládní backdoory, ani není limitované jejich použití nebo vývoz.

65 Jako různé druhy pokročilých anonymních remailerů

66 Pretty good privacy – velmi populární program pro použití asymetrických klíčů – sice vyvinutý už na počátku 90. let, ale s myšlením blízkým cypherpunkerům.

67 Systém anonymní měny – podobně, jakou popisoval Jim Bell ve své *Assasination politics*

Budoucnost cypherpunku?

Poslání cypherpunkerů nekončí. Technologicky je čeká hledání náhrady za public-key kryptografii například na poli kvantové matematiky. Ale hlavně je čeká boj se snahami o okleštění internetu. Boj o zavedení kryptografie jako něčeho běžného, co bude součástí softwaru. Je možné, že nás čeká boj o kyberprostor – Timothy C. May se v tomto smyslu vyjádřil⁶⁸.

Je možné, že s příchodem cloud-computingu, kdy se naše data přesunou *někam do mraků* (lépe řečeno *na něčí mrak*) budeme opět potřebovat lidi jako cypherpunkery. O naše soukromí bude stále zájem.

68 MAY, Timothy C. Mail-Archive.org [online]. 2001 [cit. 2011-06-14]. Why I'm Not Writing Impassioned Essays in Defense of Crypto and Privacy. Dostupné z WWW: <<http://www.mail-archive.com/cypherpunks@minder.net/msg08217.html>>.

Bibliografie

- Algoritmy.net [online]. 2011 [cit. 2011-06-29]. Algoritmus RSA. Dostupné z WWW: <<http://www.algoritmy.net/article/4033/RSA>>.
- BELL, Jim. Outpost of Freedom [online]. 1997 [cit. 2011-06-14]. Assassination Politics. Dostupné z WWW: <<http://www.outpost-of-freedom.com/jimbellap.htm>>.
- Caesar cipher. In Wikipedia : the free encyclopedia [online]. St. Petersburg (Florida) : Wikipedia Foundation, [cit. 2011-06-19]. Dostupné z WWW: <http://en.wikipedia.org/wiki/Caesar_cipher>.
- Cipher Machines [online]. 2006 [cit. 2011-06-14]. Japanese Purple Cipher. Dostupné z WWW: <<http://ciphermachines.com/ciphermachines/purple.html>>.
- Claude Shannon. In Wikipedia : the free encyclopedia [online]. St. Petersburg (Florida) : Wikipedia Foundation, [cit. 2011-06-20]. Dostupné z WWW: <http://en.wikipedia.org/wiki/Claude_Shannon>.
- ELIADE, Marcea. Dějiny náboženského myšlení : Od doby kamenné po eleusinská mystéria. 3. opr. vyd. Praha : OIKOYMENH, 2008. 518 s.
- History of cryptography. In Wikipedia : the free encyclopedia [online]. St. Petersburg (Florida) : Wikipedia Foundation, [cit. 2011-06-20]. Dostupné z WWW: <http://en.wikipedia.org/wiki/History_of_cryptography>.
- HUGHES, Eric. Activism.net [online]. 1993 [cit. 2011-05-07]. A Cypherpunk's Manifesto. Dostupné z WWW: <<http://www.activism.net/cypherpunk/manifesto.html>>.
- I2P [online]. 2011 [cit. 2011-06-10]. I2P Anonymous Network. Dostupné z WWW: <<http://www.i2p.de/>>.
- ICAZA, Miguel de. Miguel de Icaza [online]. 2011 [cit. 2011-06-23]. Dropbox Lack of Security. Dostupné z WWW: <<http://tirania.org/blog/archive/2011/Apr-19.html>>.
- Internet censorship by country. In Wikipedia : the free encyclopedia [online]. St. Petersburg (Florida) : Wikipedia Foundation, [cit. 2011-06-21]. Dostupné z WWW: <http://en.wikipedia.org/wiki/Internet_censorship_by_country>.
- Internet users per 100 inhabitants 1997-2007 ITU.png. In Wikipedia : the free encyclopedia [online]. St. Petersburg (Florida) : Wikipedia Foundation, [cit. 2011-06-29]. Dostupné z WWW: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Internet_users_per_100_inhabitants_1997-2007_ITU.png>.
- LEVY, Steven. Crypto : How the Code Rebels Beat the Government Saving Privacy in the Digital Age. [s.l.] : Penguin, 2002. 368 s. ISBN 978-0140244328.
- LEVY, Steven. Crypto Rebels. Wired 1.02. 1993, 1, 2. Dostupný také z WWW: <http://www.wired.com/wired/archive/1.02/crypto.rebels_pr.html>.
- Listina základních práv a svobod: Článek 7 : (1) Nedotknutelnost osoby a jejího soukromí je zaručena.
- Mail-archive.com [online]. 2000 [cit. 2011-05-30]. CRYPTIC SEDUCTION -- CYPHERPUNK SPECIAL. Dostupné z WWW: <<http://www.mail-archive.com/cypherpunks@algebra.com/msg04068.html>>.
- Mailing list ARChives [online]. 2001 [cit. 2011-06-21]. Dostupné z WWW: <<http://marc.info/?l=cypherpunks>>.
- MANNE, Robert. Cryptome [online]. 2011 [cit. 2011-05-08]. The Cypherpunk Revolutionary Julian Assange. Dostupné z WWW: <<http://cryptome.org/0003/assange-manne.htm>>.
- MAY, Timothy C. Mail-Archive.org [online]. 2001 [cit. 2011-06-14]. Why I'm Not Writing Impassioned Essays in Defense of Crypto and Privacy. Dostupné z WWW: <<http://www.mail-archive.com/cypherpunks@minder.net/msg08217.html>>.
- MIT Project on Mathematics and Computation [online]. 1994 [cit. 2011-06-10]. The Cyphernomicon. Dostupné z WWW: <<http://groups.csail.mit.edu/mac/classes/6.805/articles/crypto/cypherpunks/cyphernomicon/CP-FAQ>>.
- Modern human behaviour. In Wikipedia : the free encyclopedia [online]. St. Petersburg (Florida) : Wikipedia Foundation, [cit. 2011-06-26]. Dostupné z WWW: <http://en.wikipedia.org/wiki/Modern_human_behaviour>.
- Onion routing. In Wikipedia : the free encyclopedia [online]. St. Petersburg (Florida) : Wikipedia Foundation, [cit. 2011-06-28]. Dostupné z WWW: <http://en.wikipedia.org/wiki/Onion_routing>.
- ORLOWSKI, Andrew. The Register [online]. 2002 [cit. 2011-05-30]. Alice, Bob and Eve too. Dostupné z WWW: <http://www.theregister.co.uk/2002/03/16/alice_bob_and_eve/>.
- POE, Edgar Allan. Zlatý brouk. Praha : Argo, 2010. 108 s.
- RODGER, Will. SecurityFocus [online]. 2001 [cit. 2011-06-21]. R.I.P. Cypherpunks. Dostupné z WWW: <<http://www.securityfocus.com/news/294>>.

- Rubberhose (file system). In Wikipedia : the free encyclopedia [online]. St. Petersburg (Florida) : Wikipedia Foundation, [cit. 2011-06-15]. Dostupné z WWW: <[http://en.wikipedia.org/wiki/Rubberhose_\(file_system\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Rubberhose_(file_system))>.
- SHANNON, Claude. Communication Theory of Secrecy Systems. New Jersey : Bell Labs, 1949. 60 s.
- SMID, Miles; BRANSTAD, Dennis. The Data Encryption Standard : Past and Future. Proceedings of the IEEE. 1988, s. 43-65.
- STEPHENSON, Neal. Snow Crash. USA : Bantam Books, 1992. 480 s.
- Tachyon [online]. 2006 [cit. 2011-06-26]. [cspace-users] Re: Cspace. Dostupné z WWW: <<http://lists.tachyon.in/pipermail/cspace-users/2006-August/001128.html>>.
- Tor Project [online]. 2011 [cit. 2011-06-09]. Dostupné z WWW: <<https://www.torproject.org/>>.
- Tor Project [online]. 2011 [cit. 2011-06-10]. Vidalia. Dostupné z WWW: <<https://www.torproject.org/projects/vidalia.html.en>>.
- TrueCrypt [online]. 2011 [cit. 2011-06-10]. TrueCrypt. Dostupné z WWW: <<http://www.truecrypt.org/>>.
- VINGE, Vernon. True Names. 1981. 46 s.
- YOUNG, Gary De. Dr. Gary De Young [online]. X [cit. 2011-06-19]. Spartan Scytale. Dostupné z WWW: <<http://courses.gdeyoung.com/pages.php?cdx=168>>.